

Apere de trei ori in septemana: percurti-a, marti si domineca; in septemanele cu sabbati inbe nuntai de dose ori.

Pretiuu pentru monarchia:
 pe unu anu 10 fl. — cr. v. a;
 diugetate de anu 5 " " "
 unu patrariu 2 " 50 " "
Pentru Romania si strainelate:
 pe anu 30 franci;
 diugetate de anu 15 " "

ALBINA

In numeratiuni se facu la ei prin anu
 correspondenti de nostri, la tote postea, de
 de a dreptu la Redactiuni, Stalochy, No. 1.
 unde sunt a se adresa tote cele
 privescu tot'a. Cele ufancate nu se
 mescu, cele anonime nu se publice.

Pentru anuicte si alle bonuicatiuni de
 caracteru privatu, se raspunde cele s'ru. de
 linia; repetibile se facu cu pretiu scadutu.
 Tassea oraria de 30 cr. v. a. pentru
 odala, se anticipa.

Invitare la prenumeratiune

pentru

„ALBINA“

pe alu II-lea semestru, resp. alu 3-lea
 patrariu de anu 1876. ce se incepu cu 1
 iuliu v.; pretiurile si conditiunile remanendu
 cele de pana acuma, precum se afla ele
 insemnate mai susu in fruntariu.

Inlesnirile ce suntemu plecati a face
 prenumerantiloru in lipsa de mediloce, le
 insiraramu in nrulu 68.

Esemplarie complete de la 1. iuliu
 mai avemu destule.

Sè luamu bine a minte!

Rescol'a, si resp. resbelulu de astadi
 alu Serbiloru din Turcia, s'a preparatu de
 5-6 ani, in ascunsu si pre facia; nu
 vomu sè dicemu positiyu ca prin Russia
 prin corifeii Serbiloru, seu: prin ambii
 impreuna, dar in totu casulu fora
 scirea si conlucrarea, prin ur-
 mare fora luarea in considera-
 tiune a Romaniloru.

A fost ca sè dicemu adeverulu a sè

noi, numai prin slavi, si de aci de buna
 ma numai intru interesulu acestora.

Ast'a pornire a slavismului seu a
 fratiloru serbi a fost o gresiela mare si
 ce se resbuna infricosiatu. Noi din ca-
 pulu loculu, cum s'a deschisu resbelulu
 serbianu contra Turciei, in fruntea
 nrulu 55, alu foie nostre am observatu
 acestea si ni-am ronanciatu tote bunele
 ofitari fratiesci pentru reestrea planului
 de emancipare a crestiniiloru rescolati,
 dar totu d'o data si temerile ca pornirea
 unilateralu pote sè ese forte reu, respi-
 andu-ni si convictiunea, ca deslega-
 rea cu succesu a cestiunei
 orientali, identica cu scuturarea
 yugulu turcescu din gu-
 pulu poporaloru crestine
 si constituirea acestora
 in staturi nationali pro-
 prii si intro legatura fe-
 derale comune, fora de ma-
 nuna romana, fora de conlu-
 crarea acestei-a, si fora considerarea pe de-
 gnu a intereselu ei, nu pote fi eu po-
 tentia, celu pucinu nu spre fericirea
 arabile a poporeloru. Evenimentele de
 pe campulu sangelul pre curendu venira
 ai da dreptu, prin dovedi triste. Noi
 am provocatu aceste dovedi, si nici nu
 am doritu, ba nici asteptatu in acesta
 urma, dar am avisatu la ele in ori ce
 urma, ca la nisce consecintie naturali.

Una sutu de mil de turci,
 mteea armatei Imperiului otomanu de

care mai distine astadi este concentrata
 in Serbia pe linia Timocului. Va sè dica:
 intriga potenta reale, ce mai potu des-
 volta astadi stervulu laltaru din Con-
 stantinopole, apesa asupra Serbiei, la unu
 pultu dintre cele mai sentitose. Asta inse-
 nar pote fi, deca astadi si Romania si
 cu tota Romanimea ay sta alaturia cu
 Serbia si cu Scrbimea ardupa.

Dar, dupa cum din capulu loculu
 n'am fost optimisti, astadi nici astadi nu
 suntemu pessimisti; nu tienuu deci tocmai
 de desperata causa Serbiei si a fratiloru
 serbi, ba credemu ca spiritulu loru ericu si
 patriotecu, si cu ajutorulu amiciloru ce
 nimeia, are sè mai cde multu si greude
 lucru lui Abdul-Cherim si even-
 tualminte pote sè mai scere chiar invin-
 geri stralucite: totusi chiar si in acelu
 casu fericitu, dupa precedintie, asta data
 cestiunea orientala ce nu
 este sperantia, de a se des-
 lega definitiv m'nt'e celu
 pucinu nu de locu asia, p'ccu am si
 doritu noi, si pentru ca am doritu am si
 speratu ca se va deslega adeca prin for-

acestora, cu aprobarea Europei culte!

Vremu sè dicemu, ca deca in nrulu
 55, candu vediaramu cum se incepe res-
 belulu, hanviramu ca pote sè nu fi
 bine; apoi acuma suntemu convinsi ca
 nu este bine, si ni-am tridutu mai
 tota increderea, ca se va ajunge mare-
 tiulu scopu, la care noi am stientitu,
 pentru care noi am oftatu atatu de multu.
 Nu mai credemu deci a ajunge sè vedemu
 noi cei de astadi deslegata asta cestiune
 de vietia si fericire a poporeloru, ci ea va
 trebui sè remana de ereditate, si suferin-
 tia generatiuniloru viitorie.

Apretiuimu opintrile Serbiei si ale
 Muntenegului, apretiuimu grandiosele
 simpatie si ajutorie din partea Russiei;
 am dori din anima ca si poporele vecine
 sè contribue dupa poteri si spre a re-
 spinge pre Turcu si a mediloci o pace
 onorabile si catu de catu utile crestini-
 loru rescolati: insa tare pe tememu, ca
 capetulu miscarii va fi in n'adu si-
 re a miscarii, seu intrevenirea
 muscal'esca; un'a mai fatale de catu
 alt'a!!

Si eca de ce. Abia Turculu trecu
 peste otare in Serbia, fora irsa ca sè cas-
 cige vro victoria mare, decisiva, si dejà
 ce vedemu?!

In Constantinopole si in Budapesta
 incepe a si redica capulu cea mai selba-
 teca reactiune. Colo se opresce riguros,
 calificandu-se de traclare de patria, pona
 si a roibi unde va publicu despre re-

forme si drepturi politice! In
 Budapesta „P. Lloyd“ organulu d'ului
 Andrassy, in data la ivirea celoru d'ar-
 tai aspecte de invingere a Turciloru, mar-
 ti'a trecuta pare-ni se, intru unu articlu
 de frunte se adresa camaradiloru de
 peste Laita, reflectandu-ii la imprejurari
 si invetiandu-ii, ca acum sè apropia punc-
 tulu de timpu celu favorabile, unde se
 puna la o parte ori-ce consideratiuni de
 sentimentalismu, si sè intruduca pona
 diosu, in celu din urma satu, cea din
 urma coliba, prin imperativulu absolutu
 voia si tonulu dualismului, astfelu in-
 catu pentru venitoriu sè nu mai incapa-
 nici o dubietate asupra definitivitatii
 acestei forme de guvern u si sè dispa-
 ori ce sperantia de vro possibile modifi-
 care a acelei'a. Pactarile si tolerantia
 facia de nationalitati sè incete o data
 pentru totu de un'a!

Cu unu cuventu: Nemptii din
 colo peste Laita sè nu mai su-
 fera nici urma de slavismu, pre-
 cum Magiarii de din coci, sub auspiciile
 marelui Tizza dejà au inceputu a sugru-

magiaru ar mai incerca sè se arime
 vietia de statu, in administratiunea pu-
 blica, pona si cea biseric'esca si scolare!!

Paralelu cu aceste aparitiuni reac-
 tionari, dejà foile domniloru dau navata
 si asupra guvernului liberalu nationalu
 din Bucuresci, si precum la inceputu lu-
 dau peste mesura pentru adoptarea stric-
 tei neutralitati, astia acum toti din totu
 partile lu-denuncia ca necorigibile, rosu
 republicanu, forte periculosu, cu totu
 totu cu tiara, carea nu merita essis-
 tintia!!

Sè luamu deci bine a minte, ca desi
 Serbia a gresitu greu, incependu resbelu
 fora noi, si prin acesta ni-au facutu ne-
 possibile participarea la lupta, precum
 nici n'am participatu: totusi caderea
 Serbiei in totu casulu are sè ni aduca
 mari necesuri si sè ni spor'esca suferin-
 tiele. Las' ca veti vedè. —

Budapesta, 12 aug. n. 1876.

Lovirea decisiva pe campulu de resbelu
 serbo-turcu nu s'a datu nici pana astadi, ba
 de vro 5 zile, de candu cu retragerea Serbi-
 loru dela Cniasevati si Saiciar, nu mai sosescu
 de feliu sciri despre nici unu feliu de lo-
 viri pe nici o linia de batalia din cele trei;
 se reporta inse despre mari incordari ce se
 facu in acestu intrevalu din ambele parti
 pentru lovirea decisiva, ce se tiene ca are sè
 urme in pucine zile si anume intre Timocu
 si Morava, caci Turcii si-intarescu pusetiunile
 ocupate intre Nissa — Cniasevati — Saiciar,
 ba se dice ca au strabatutu fora impede-
 care si mai spre nordu catra Nigotin si si pan la

Cladova pe langa Dunare, ér Serbii si contragu
tote poterile pe linia de langa Morava si
anume dela Alessinati — Deligradu — Para-
cinu — Ciupria, si se spune ca pana si din
corpurile de sub Ciolacu Antici si Rango
Alimpici inca se diriga oste catra Alessinati,
prin ce firesce ca acesti doi comandanti se
pusera in pusetiunea a nu mai întreprinde
nemica, ci a sta in defensiva, asteptandu re-
sultatulu lovirii dela Morava-Timocu.

Din tote reportele ce sosescu in acestu
intervalu de pregatire la lupta decisiva se ma-
nifesta inse o mare ingrigire, semne de slabi-
tiune si de descuragiare din partea Serbi-
loru, si peste totu pucina incredere in capa-
citatea militare si intentiunile comandanti-
loru loru de frunte, cari aci cu totii-su straini.
Specialmente se manifesta mare ne-incredere
facia de Cernaief, pentru modulu cum acest'a
conduce resbelulu. Elu este banuitu, ca lucra
mai multu in interesulu rusescu, decâtu in
celu serbescu, si ca prelungesce resbelulu
numai pentru a dá Rusiei ocaziune se între-
vina. Tocmai de aceea apoi se ivescu voci ce
ceru se se iee comanda dela Cernaief si
pentru a pregati acest'a, se si scornira vesti
ca Cernaief este bolnavu si ar fi spresu do-
rintia se se retraga dela comanda.

Si ne-increderea si descuragiarea prinde
totu mai multu terenu, desi cei ce conduc
destinele Serbiei cerca pe tote caile a in-
spirá incredere in conducători si peste totu
curagiu in armata.

Asia de o parte retrageriloru de la Cna-
zevati si Saiciariu li atribue insemnate de
manevre in favorea Serbiloru, ér de alta parte
se publica date oficiali despre porderile de pana
acuma ale armatei serbiane peste totu, si dupa
acesta publicatiune, armata a perdutu in morti
numai 6260, vulnerati 5600; la olalta: 11,860.
Dar lumea judecatória totusi tiene, ca per-
derile trebuie se fie multu mai mari de ora-
mata de 120,000 n'ar fi cu potintia se urmeze
o slabire si descuragiare atatu de batatória la
ochi ca cea de facia in armata serbiana!

In spitatele serbiane, dupa acelesi date,
oficiali se afla turci vulnerati in cura: 740
Astu-feliu standu lucrurile, ochii tutu-
roru sunt atentiti asupra rezultatulu lovirii
ce se astepta la Morava-Timocu, care de buna
sema va fi decisiva pentru resbelulu sud-sla-
viloru cu Turcii, mai ales ca despre Nichita
se suna ca dupa succesele sale in Hertiegovina,
astadi ar sta in pactari secrete cu Turculu,
care se si fie aplicatu a face Muntenegru-
lui unele favoruri.

Budapesta, in 11 aug. n. 1876.

In Camer'a din Bucuresci s'a inchaiatu
discussiunea asupra dării in judecata a guver-
nulu Catargiu, si dupa reportulu votatu ve-
dem ca s'au datu in judecata urmatorii fosti
ministri:

Lascaru Catargiu, Petru Marvrogeni,
Ioanu Em. Florescu, Vasile Boierescu, Titu
Majorescu, Alessandru Lahovari, Teodoru
Rosseti, George Gr. Cantacuzinu, George
Costa-Foru, Nicolae Cretulescu si Petru
Corpu, „cari — dupa cum „Telegrafulu“ li
sumeza peatele — sub voda Carolu, si unii
ai supt voda Cuza, in cursu de mai multi ani,
in diferite ronduri si sub diferite tipuri, au
calcatu tote legile, au jafuitu seu respitu banii
publici, au palmuita o natiune intreaga pre
multu rabadorie.”

Pentru sustinerea acusei naintea curtii
de justitia si casatiune Camer'a a denumitu
din sinulu seu unu comitetu de siepte insi,
care conf. articolulu 101 din Constitutiune are
a face in numele ei ori-e: acte de urmarire si
a lua, ca instantia de instructiune, tote mesu-
rele necesari, pentru a asecura mersulu justi-
tiei si descoperirea adeverulu, prin urmare
in casu de lipsa a lua chiar si in arestu pre-

ventivu pre cei trasi in judecata si a li sece-
stra si averea!

„Intr'acestea insi, naturalmente au alar-
mata forta publica pe totu, si pre cana insi deputati se cam retrageau
a primt se fac membri in comitetulu ce are se
sustiena acusa si se face instructiunea, ér
votarés de a se lua si masure pentru arestare
preventiva si secestrare de avere trase dupa
sene retragerea din ministeriu a dloru Iepu-
reanu, Cogalniceanu si Ferichide, pre atunci
foile din strainetate, mai vertos cele pururea
contrarie Romaniloru, striga in gur'a mare, ca
lucrurile in Romania au luat o directiune
tare pedisia si denuncie ca pe asta cale se
lucra deci la resturnarea tronulu si institui-
rea „Republicei rosie“; totu acele foi apoi,
pre candu de o parte astufeliu striga alarmu
si „Allg. Augsb.Z.“ — punendu in gur'a Domni-
toriulu cuventele: „deca domni deputati vor
merge pré de parte, apoi mi-voiu lua catrafu-
sele“ — se afla indemnata a observá ca Europa
nu va suferi, ca domni din Bucuresci se-si
essecute joculu cu Republic'a rosia, — pre
atunci de alta parte totu ele salta de bucuria,
ca Romanii s'au incaieratu intre sine si deci
nu-i tema ca vor mai adauge si ei la compli-
catiunile essistinti in oriente!

Aparitiuni eclatanti acestea pentru a ni
dovedi catu de ne-oportunu e tempulu ce se
alesu pentru darea in judecata a guvernulu
Catargiu.

Noulu guvernulu romanu si-a resentatu in
camera program'a, in carea se dice: „Respec-
tulu sinceru si scrupulosu alu Constitutiunii si
alu legiloru va fi poterea pe care ne vom sprin-
gini. Acestu respectu este intr' unu statu
garanti'a cea mai puternica a moralitatii, fora
de care popóre nu se potu intari, garanti'a
cea mai puternica a libertatiloru publice, cari
singure potu conduce spre o propasire certa.“
Se denota apoi principiile conductorie in po-
ministratiune onesta si intielepta; decentrali-
sarea amministratiunii, fora a impucina secu-
rantia si bun'a ordine; ameliorarea situatiunii
tesaurulu publicu prin amministrare consciun-
tiosa a veniteloru si marginirea posibilu a
cheltuieliloru. In catu privesce relatiunile es-
teriori, se spune ca obieptulu constantei preo-
cupari a ministeriulu va fi o stricta neutrali-
tate, mantienuta prin veghiarea neadormita
asupra securitatii publice si a fruntarielor.

Budapesta, in 11 aug. n. 1876.

Una epistola din Petropole in „Polit.
Correspondenz“ deslucesce in modu oficiosu,
dar de minune nimeritu adeverulu despre res-
col'a si resbelulu din Turcia, precum peste totu
despre rescolele poporali ori unde in lume.

Numita epistola dice, ca admitiendu,
cumca rescol'a in Bosna si Hertiegovina s'a
provocatu de mana lunga prin complotu si
conspiratiune, cumca resbelulu Serbiei si Mun-
tenegruulu a fost planuitu si precalculatu; to-
tusi la intrebarea, ea cum a post posibilu colo
rescol'a poporulu, ici dechiararea de resbelu?
trebuie se damu respunsulu: prin apesarea,
nedreptatirea si maltratarea provenita de la
turci.

„Isbucniri si rescole nici candu nu
potu ave locu, de catu in urmarea stariloru de
apesare ne mai suferibile, si ur'a nationale pu-
rurid se indrepta numai asup'a insolentiei
nationale.“

Par' ca corespondintele din Petropole ar
fi voitu se lovésca de a dreptulu nu numai in
barbarii de pre peninsula balcanica, ci in toti
ai lumai, moderni si antici.

Intr' adeveru asia este; ori care poporu
domnitoriu se plange ca nu posiede amorea
poporaloru stepanite, prin acest'a reconósce ca
portarea sa facia de popora este prosta si
barbara si nu merita de catu ura si instrai-
nare.

Nemicu, dar chiar nemicu nu póte agita-
tiunea turburatoriloru de profesiune facia de
portarea onesta si intielepta a unei stepaniri
oneste si intielepte.

Amuta deci, si inneece-se cu mintiunile
loru domni barbari si cu uneltele marsiare ale
loru, candu ne'ncetatu acusa pre popórele mal-
tratate si storse ca numai amagite de agitatorii
cei rei ai loru ii urescu pre domni, in locu se-ii
iubésca!

Da, ii urescu, caci ura si instrainare li
in spira partarea loru, faptele loru. —

Crudimile turciloru,

prin calaii loru de cercasiani si basi-
bozuci, crudimi si grozaveni in lumea culta
ne mai pomenite, pre cari man'a omulu cu
anima recusa a le descrie, ochiulu a le cetti, min-
tea a le crede, ele totusi se dovedira oficial-
mente prin cercetari rigurose, si Ministrii An-
gliei in butulu negariloru si mistificariloru
atatu de zelose din partea domniloru nostri,
a fratiloru de cruce ai turciloru, trebuira se le
reconósca si condamne solenelmente in parla-
mentu!

Si acuma, cum vinu a splica si scusa acele
crudimi amicii turciloru?

Eca asia:

Da, sau intemplatu crudimi, precum se
intempla de comunu in tote resbelele, mai
alesu cele nationali, adeca in casuri de res-
cole; dar ele nici n'au fostu pré cumplite, nici
n'au fostu pré multe. Numai 12,000 de bulgari,
muieri, fete, copii mici si betrani canunti, s'au
doveditu crudelu ucisi! Apoi ce e acest'a?!
In resbelulu Rusiei contra rescoleloru polone
mai multe astfeliu de ucideri s'au facutu; dar
comun'a din Parisu, dar generalii francesi in
Agiu facia de arabi cum s'au portatu, si de
aceea lumea nu a protestatu, nici nu ii-a de-
chiaratu de barbari si nedemni de Europa pre
Muscali si pe Francesi!!

Nesmintitu ca in resbele, si in casuri de
rescole, incidentalmente se intempla crudimi;
acele crudimi sunt, au fost si voru fi, pre catu
omulu este omu — episoade straordenari in con-
flictele intre omeni; dar totusi cu totu alt'a
este in Turcia, aci astfeliu de aparitiuni gro-
zave, inforatorie nu sunt episoade straorde-
nari, ci formedia o sistema politica. Basi-
bozucii si cerchesii espresu pentru acestu scopu
au fost condusi in resbelu, dupa cum si basii
si beghii turcesci despoziarea si crudimea o
tieniu si practica ca regula administrativa!

Apoi acest'a se se sufera in Europa? Ei
bine: pana candu si pentru ce?!

Domni amici ai barbariloru turci ni
spuanu, ca sustinerea Turciei este o necesitate
européna; deci ori cine este in contra domi-
natiunii turcesci, este dusmanu interesulu ce-
lui mare de echilibriu european, si Europa
trebuie se admita Turciei a-si aperi essistin-
tia si dominatiunea cu ori-ce mediloca eficaci,
ergo, unde se recere, si prin crudimi!!!

Ati auditu vorba de diavoli si logica de
satana!

Si ce ati crede, stimabili cetitori, in ce
se cuprinde acea necesitate européna, acelu
ecilibriu alu poteriloru, pentru care ne-ape-
ratu, cu ori ce pretiu trebuie se se sustiena
Turcia in Europa, in care'a poporeloru?

In nemicu alt'a de catu: ca nu cumva
prin trantirea Turcului, se se incepa procesulu
de trantire in contra tuturoru turciloru, adeca
jafuitoriloru si impilatoriloru poporaloru de
juru imprejuru! Va se dica, pentru ca domni
despoti si tirani din lume, se-si póta manca
in pace, cu ticaela jafulu, popórele crestine din
Orientu se remana turme de vite, date turcu-
cului spre junghiare!!

La atata a ajunsu cultur'a umanistica in
Europa cea betrana. —

Secrete ce ascundu periculu.

Numai acuma, dupa grelele desastre ce se succedera atata de repede asupra capului bietei natiunii serbe, numai acuma incepu a bate la ochi si a destepta mirare si instrainare, unele aparituni in armata serbiana principale, cari totusi din capula locului s'au ivitu si se continua si astadi!

Cernaef, ginerariulu pan-muscalu, fu numitu comandante de frunte; mai alti 5-6 muscali primira comande secundari. Ceialalti comandanti serbi, ori catu se dovedira ei de bravi, unulu dupa altulu fusera acusat de ne-trebnicia si ne'ncetatu se opera la principe si prin diaristica pentru delaturarea loru. Si precandu parol'a era: a eschide de la comande pre oficiarii superiori, veniti din Austro-Ungaria, pre „scabe,” d'alta parte toti cati veniau din Russia astau aplicare numai de catu. Mai vertosu reu o patira toti acei'a, cari cutesara a atinge ceva despre omnipotenti'a muscala in armata si a-si permite vr'o observatiune critica asupr'a planurilor si mesuroror, de comunu duble, ale comandantiloru muscali. Principele anume mereu deveni papusi'a acestoru muscali din armata.

Prim'a viktima ce cadiu din aceste consideratiuni, pre acesta cale, fu ginarariulu Stratimiroviciu, carui tu mare anevoi'a se dede o brigada, apoi mandatu se fortieze si lee *Ac-Palanca*, er dupa ce o lua, iute fu revocatu si sub cuventu ca a sacrificatu 60 de omeni, destituitu, transmis la Beligradu, er de aci datu peste granitia, unde curendu se aresta de Austro-Magiari si se tienu arestatu in Neoplanta, for'a ca macar arestorii se scie pentru ce! In loculu lui Stratimiroviciu se puse unu Muscalu.

A dou'a viktima fu veteranulu ginerariu Zach, barbatu forte intieptu si cautu, carele din capulu loculu a reprobata planurile lui Cernaef si a propusu o tactica, ce astadi tota lumea reconosce ca era cea adeverata. Ea bine, loculu lui Zach lu-ocupa muscalulu *Ciolac-Antici*, seu adeca urticialele *Bojorgi*.

Lesianin si *Hrvatovici*, colonelii serbi comandanti de diviziune, s'au doveditu de conducatori escelinti, cu tote acestea Cernaef mereu li-a acusat si persecutat, si astadi tota via ne'avingeriloru se arunca asupr'a loru, macar ca inca cu doue septemane maiainte Cernaef insusi luase deja comanda de la Saiciar in propri'a sa mana, er comanda armatei de la Morava s'a datu muscalulu *Beder*! Acuma, pre aceesi cale indata se respandesce ca si *Lesianin* si *Hrvatovici* au se fie datu in judecata martiale si inlocuiti prin generali ce se astepta din Russia. Ba comanda lui *Lesianin* se fie si data colonelulu muscalu *Mitricevici*. Intr' aceea Cernaef este numitu de *generaiissimus*, adeca comandante cu deplina putere peste tote ostirile Serbiei, si in care parte ar opera ele!

Paralelu cu acestea se scie, ca Russia sustiene propriamente cu banii sei resbelulu, si deja la 15 milioane de ruble se punu ajutoarele ce au sositu pon' acuma prin diferite colecte si contributiuni din Imperati'a Tiarului! Apoi si aceea se scia, ca cate-va sute de oficiari muscalesci sunt pre cale pentru ca intia in armata serbiana; er mai nou se scie, ca famosulu ginerariu *Fadeef*, sositu si el in Serbia, ar fi se primasca comanda in Bosnia, peste toti voluntarii, acelu ginerariu *Fadeef* carele scrisese, ca *drumu u la Constantinopole merge peste Viena!*

Fiindu acest'a asi'a, nenegabilmente asi'a, grece ca astadi lumea, chiar si in Serbia, incepe a se intreb'a: ce ore este acest'a? Unde are se du'a acest'a?!

Nesmintitu ca astfelu continuandu-se, in celu si ai scurtu timpu armata nationale din Serbia are se fie, ba am pot'e dice ca *deja este: o armata a Maresaterei sale Imperatului Rusiei, de care dispuns absolutu si necondi-tionatu!*

De aceea noi am disu si repetimu: *acestu resbelu este alu Muscalului; a devenitu alu Muscalului prin blastemati'a Anglului si nebuln'a Magiarului; si aci este periculu selu mare. Tieneti minte!* —

Din Viena se scie unei foi angle, „*D. News*,” ca in sferele diplomatice vicnese se considera situatiunea de critica in celu mai mare grad; si se crede, ca: „De voru urma desastrelu in Serbia totu asi'a, Russia va surprinde lumea printr' unu cutesatu actu de interventiu; fiindu ca altmintie infuienti'a ei in Oriente este perduta!” —

Cum ne descriu strainii?

Unu individ, ca si o natiune intiega, cu greu este in stare a se pondera pre sine insusi, si a ajunge la deplina convingere despre virtutile seu scaderile sale. Judecat'a strainului nepreocupatu pote servi de mesuratori'a in acesta privintia, tiendu cu *Schiller*, ca „deca amicul tu-areta tote cele bune si frumose ce le posiedi, apoi inamiculu ti-spune ca cari ti-su slabitiunile.” Noi pururia am cetitu cu viu interesu opiniuni straine nepartiali asupr'a poporului romanu; ne-amu bucuratu candu am veditu ca lumea incepe a ni reconosce nobil'a descendintia, gloriosulu trecutu, frumosulu portu si armonios'a limba, si ne-am intristatu si propusu a lucra la delaturarea reului, candu amu cetitu vr'o critica aspra, dar intemeiata despre slabitiunile nostre; in fine ne-amu necagitu pona in ajunculu sufletulu, candu ni s'au atribuitu defekte, de cari multiamita ceriului nu suferimu. Foi'a beletristica vicnese, „*N. Illustrirte Zeitung*,” publica in nrulu 23 de estu timpu, unu lungu articulu inticulatu „*Domn'a turcesca in Europa*,” descriendu intr' altele si natiunile din Sudostulu Europei. Cu Romanii se ocupa mai multu; de securu pentru ca in acele parti ale Europei suntemu poporulu celu mai numerosu de origine mai nobile, si cari ocupamu o po-atatu in privintia economica-comerciala, catu si in cea politica-militara.

Eca pe scurtu, cam ce scie numit'a foi'a despre noi. Retacandu istori'a colonisarii Daciei cu Romanii, carea veri-carui Romanu trebuie se i fie conosciuta, se urma mai departe astfelu:

Dupa apunerea domniei romane antice, Dacia a fostu ocupata de diferite popora barbare, cari se asiediau in tiera pentru catu-va timpu si dupa a caroru retragere, remasitielu loru se amestecau cu colonistii romani. Poporulu romanu, care consta din o amestecatura de *Romani, Italiani, Daci, Sciti, Greci, Goti, Huni* si *Tatari*, s'a latitu cu timpulu peste marginile Daciei, pona prin Ungaria, Iliria, Tracia, Macedonia, Tesalia etc. si era consideratu de unu poporu liberu, de o mare putere vitale, si care avea deplina incredere in poteri-le sale.

La unu timpu dupa subjugarea poporeloru dintre Balcanu si Dunare prin Bizantini, Romanii de prin aceste tihuturi s'au rescolatu contra tirantei grecesci, si condusi de fratii *Petru* si *Asanu*, au batutu infricosiatu pe Greci, fundandu la an. 1184 unu puternicu statu nou romano-bulgaru, carele se intindea peste Dunare pona in Balcanu, si de la Morava (in Serbia,) pona la Marea-negra *)

*) Ioane I. carele la 1204 a fostu incoronatu de imperatu romanu-bulgaru, insusi prin pap'a Inocentiu III. a cuprinsu partea cea mai mare a peninsulei balcanice, Macedonia, Albania, Thessalia, Epirulu, Thracia, pona la Filipopole si Adrianopole, apoi o parte a Serbiei si a Banatului Temesianu, astfelu dupa dreptulu publicu de atunci, la care austro-magiarii tienu mortisiu si in presente, formandu-se unu dreptu virtuale eclatante pentru Romanimea de astadi, deca ea ar ave vigorea strabuniloru ei, ca se si-lu revindice! —

Dar nu multu timpu potu dura acestu statu, deja la 1392 urmandu-i subjugarea prin Baiazid, Sultanulu turcescu.

Atatu constitutiunea feudala, catu si organizatiunea militare, si-o trage Romania inca de pe timpulu lui *Radu-Negru*.

Dupa luptele victoriose a Romaniloru de sub *Stefanu Domnulu celu mare*, (prin 40 batalii,) o multime de tierani au fostu redicati la rangulu de nobili (boieri,) dreptu reconosciinta pentru eroismulu loru, si de incuragiare pentru generatiunile urmatorie.

Armatur'a Romaniloru a fostu pona catra secolulu alu XVI-lea cam totu aceea a strabuniloru loru antici: lancea, spada, arculu, scutul etc., cu cari for' de frica se opuneau armelor de focu ale inamicilor loru. De abia la 1527 au introdusu principele *Petru* 24 tunuri in armata moldovenesca, pre cari inse erasi le a perdutu in batalia cu Polonii de la *Obertiu* (24 aug. 1531.) In batalia de la *Verbit* (1561.) Romanii aveau deja o artilerie regulata. La inceputulu secului alu XVI-le, principele *Munteniei Dragul* alu IV-le a reformatu administratiunea tierii, unindu administratiunea civile cu cea militara. Pina numeroasele resbele cu Turcii si cu alti vecini inamici, starea tierelor romane decadiu totu mai tare. Bietulu tieranu ne mai sciindu ca secerava ore tomn'a dupa semenatur'a de prima-ver'a, lasa mai bine campurile nelucrate, decatu se le are si grigiiesca pentru turci. Populatiunea, in locu se se inmultiesca, din ce in ce totu scadea, si tiera er se devastata. Nesecuranti'a impedecea ori ce dezvoltare economica seu comerciala, si peste totu ori ce progresu culturale. Ast'a e causa starii inapoiate in cultura o poporului romanu, si a tuturoru poporeloru ce au gemutu lungu timpu sub barbarulu jugu musulmanu; caci d'altmintre, aceste popore sunt forte bine dotate de la natura, intocma ca si tierile ce le ocupa, si fora invasiunea turcesca in Europa, cine scie, ca nu ore au sta astadi acolo, unde se afla astadi Germanii, Francesii seu Englesii.

Ocupatiunile nefericitoru tiera durarene prin Turci si Tatari, Poloni si Litveni, Unguri si Muscali, se pare ca nu mai inceta, pona prin timpulu mai nou. De 20 ani incoci, (dupa batalia din *Crimeia*,) de candu resbele au mai incetatu si unu ventu linu apuseanu au inceputu a aduce acestoru tiera cultura si civilisatiune, poporulu romanu au facutu progrese gigantece, si nu va trece multu, pana cand *Romania va deveni o Belgia seu Lombardie orientala*. Romania progresedia in generalu, sorte tieranului romanu inse nu-e cu multu mai buna, de catu a fost in tempurile betrane! Boierii romani se inavutiescu cascigandu-si tote medilolele civilisatiunei moderne; sateanulu inse a ramasu seracu, prostu, — nefericitu! Cele mai multe sarcine ale statului, densulu trebuie se le suporte. Tote darile in bani, in lucru, in recruti, jacu in Romania cam numai pe umerii bietulu tieranu, pe candu boierimea este scutita de ele in mare parte. Peste totu se pote dice ca in Romania locuitorii pamenteni — seu ca au ramasu tierani preaditi, for' de nici o cultura, seu ca esceledia prin salone ca boieri respitori, si in parte numai spoiti cu ceva pseudo-cultura de pe stradele Parisului. Pe langa aceea boierii romani sunt cei mai demoralisati omeni ce numai si-pote intipui cineva. Tote vitiurile capitaleloru apusene ei le cunosc, si de multe ori chiar intrecu pe maestrii loru. (Urmédia aci o descitere dintre cele mai intunecose a defectelor boieriloru din Romania, deosebitu a acelor de vitia fanariotica, cari nici candu nu s'au ingrigitu de sorte tierii, ci numai de pung'a lor, belindu pe bietulu tieranu, si persecutandu boierimea pamentena.) In contrastu cu gloriosii loru strabuni, Romaniloru de astadi, de prin sferele mai nalte mai vertosu, li e rasine a vorbi romanesce, intrebuintiandu acesta limba numai facia cu servitorii loru si si atunci, numai siliti. Prin salone, concerturi, in teatru, nu-i

audi pre boierii romani vorbindu, deatú mai numai frantuzesce. Ast'a vine de acolo, că Romanii din România si-impórta mai tóta cultur'a din Francia, unde studiédia o multime de juni romani, si apoi si de a colo, că principele Bibescu au ordinaru pe la 1847, ca din tóte gimnasiale si si scótele superiori se se eschida limb'a romana si se se inlocúsea cu cea franceza **). Miscările liberali de la 1848 au fostu innadusite prin trupe muscalesci si turcesci. Acésta miscare, carea s'ar poté numi inceputula regenerării poporului romanu, s'a arangiatu deosebitu prin junime, si s'a caracterisatu prin aparerea mai multor diarie romane politice, prin fondarea unei literaturae nationali, si peste totu prin reaparerea Romaniloru pe scen'a politica a Europei.

Romanii de astadi au pastratu cu fidelitate tipulu strabuniloru lor. Ei sunt de statura mareta, robusti, frumosi la facia cu peru intunecatu si ochi negri, si cu nasuri de forma adeveratu romana antica. Fisionomie de o frumsetia clasica se afla la romanii mai desu decatu la ori care altu poporu. Dar inca fameiele. (Aci se descriu frumsetiele femeiei romane si portulu femeescu in modulu celu mai favorabile.) Inchiatarea se face cu urmatóriele cuvinte, pre cari le credemu demnu de a le citá in originale:

„Bei solch' einem Anblicke fühlt man sich unwillkürlich wie vom Geiste des classischen Alterthums umweht. Über die regelmässig schönen Züge dieser Menschen ist aber ein Ausdruck von weicher Melancholie gegossen, der sie noch um Vieles sympathischer macht, und der ganzen Erscheinung des Romänen eine gewisse Würde und einen überaus edlen Ausdruck gibt. Das Auge trennt sich nur schwer von diesen, an eine längst entschwendene poetische Heldenzeit mahnenden Gestalten.“

Atát'a din „N. Illust. Zeitung,“ numai că se arétam publicului nostru, că essistu la straini si pareri mai drepte asupra nóstra, decatu cum erau cele din „Deutsche Zeitung“ si „A. Allgem. Z.“ pre cari inca le-am publicatu si combatutu pre scurtu la rondulu nostru. Parerea autorului, că Romanii ar fi o compositiune din *Romani, Daci, Bulgari, Greci, Sciti, Góti, Huni si Tataři*, nu poté fi basata, si nici s'a doveditu, nici se va dovedi vr'o data dupa regulele sciintiei, celu pucinu referitoriu la cele patru popóre din urma absolutmente nu.

Cumca unu elementu originale valorosu, precum a fost celu latinu alu coloniei lui Traianu, in decursulu seclorulu va fi amalgatu séu adeca si-va fi asimilatu séu apropiatu multu-pucinu din elementele straine, cu cari a trairu impreuna séu in vecinatate, in pace si in frecare séu lupta, acusi, cucerindu acusi cuceritu, precum a nume din elementulu dacicu, bulgaricu, si grecescu, cine ar poté se se indoéca! Dar atare procesu naturale, succesivu, de apropiare si amalgamare, dupa legile naturei, nu compune, ci de comunu conserva regenera séu perfectiédia unu poporu.

Opiniunea autorului in privint'a boieriloru romani, desi essagerata, dar in parte corespunde adeverului. Navemu inse de desperatu; căci aristocratínea cam a tuturorulu popóreloru este corupta, apoi astadi natiunile incepu a pricepe că numai *democratínea* se pote regenera. Si érasí noi abia conóscemu tíera si capitale, unde acést'a se se fie cuprinsu mai bine decatu in Romania si in Bucuresci. —

***) Asta ni pare o presupunere, séu informatiune gresita.

Trad.

Ci de inchiatare, siipdu că propriamente tem'a ni fu, d'a luá conosciintia despre apretiuiri drepte si favorabili a Romaniloru prin barbati invetiati straini, mi citámu si din opulu: „Beschreibung der Erde,“ de W. Hoffmann, pag. 3974, urmatóriele, in celu mai mare gradu magulitórie pentru noi:

„Aus dem walachischen Volke entwickeln sich Köpfe, die classisch sind, und als Modelle benützt werden könnten. Köpfe, die auch im Innern des bergigen, was ihr Aeusseres andeutet; denn schnellere Fassungs-gabe, offenen Verstand, und grösseren Scharfsinn, verbunden mit Gewandheit des Benehmens, wie mitunter der gemeinste Walache zeigt, findet man nirgends. Dies Volk, vereint und zur höchsten Civilisation herangebildet, wäre geeignet an der Spitze der geistigen Cultur der Menschheit zu stehen. Und um dies voll zu machen, ist auch seine Sprache so wohlklingend und reich, dass sie sich für das gebildete Volk der Erde besonders eignen würde.“

Junimea romana traduca-si in fapte si sange aceste cuvinte, si apoi pórte capulu susu! — (X.)

Oradea-mare, 27/7 st. n. 76.

Tenerimea romana din Oradea-mare, coadunata aici din diferite párti, dupa cassarea societátii de lectura de aici, infintia la inceputulu anulului curinte reuniunea de cantu „Hilaria;“ numai decatu compuse si tramise planulu de statute la loculu competinte spre intarire, dar si pona la aprobarea aceiua constituindu-se numai decatu, si-incepu activitatea. Publiculu romanu din locu si din jarulu Oradii imbracisá cu caldura intreprinderea, ma unit barbati zelosi níi între precariele imprejuraríi inaptu a nástáti bu pregatara a aduce considerabile sacrificii, deosebitu: *Mai sa Andreiu Popa*, vicariu episcopu gr. or. sept. dni: *Iosifa Romanu*, *Nicolau Zigre*, *Iosifu Erdeli*, toti trei advocati dlu loca si pre stinu dnu Ioanu Romanu suprafenente in armat'a imperiale, solvindu pe pártia cassei reuniunei in tóta luna câte 5 florini v. a. Tuturorulu acestorulu pre stimati dni — conformu decisiunei luaté in sie lint'a generale anuale, tíenuta la 9 iuliu st. n. a. c. — li-se aduce deci din pártia asociatiunei cea mai fierbintemúitámita pentru sacrificiele aduse, precum de asemenea totu in sensulu decisiunei mentionate se aduce multiamita publica tuturorulu acelorulu dni si dne, cari in ori care formi si mesura nu crutiara a spriginí asta reuniune.

Resultatulu activitátii acestei reuniuni, essistinti de siepté lune, se cuprinde in esact'a intonare pe note a alorulu doue-spre-diece piese tóte nationali romanesce, cum d.e. *Destéptate Romane*, *Hor'a unirei*, *Arcasiulu etc.* Sciindu inse că „omne initium durum,“ si luandu in consideratiune binele ce resultá din desele conveniri fratiesci, precum si imprejurarea, că tenerii romani inrolati sub flamur'a reuniunei, din caus'a multilateraliloru ocupatiuni numai pe langa multe greútati si stírbare a intereselorulu lor personali au potutu cercetá regulatu si pucinele ore de prelegeri la reuniune: sperámu că on. publicu si respective maranimosii partinitori si de acestu pucinu resultatu se vor mangaiá, vedíendu că sementi'a nu s'a aruncatu in pamentu secu.

Referitoriu la organismulu internu alu reuniunei, reuniunea a avutu 25 membri activi; conducerea afaceriloru a fostu concrediuta unui Comitétu diriginte, a carui decisiuni inse au trebuitu se se cerna in adunáriele generali, ce s'au tíenutu conformu statutelorulu in fie-care luna câte o data; afora de membrii activi si fundatori, a mai avutu reuniunea si unu numeru insemnatu de membri partinitori.

Cu privire la cass'a reuniunei am de a reportá, că in urm'a censurarei si aprobării *Ratiociniului*, *Cassariului*, (*Ioanu Latinu*), s'a constatatu unu venitu curatu de 20 fl. v. a. cari conformu statutelorulu s'a si elocatu spre fructificare in un'a cass'a de pastrare diu locu; aci cu o viua recunoscintia mi-tieniu de detórintia a observá, că resultatulu acest'a mare parte este meritulu fostului — acum in urma-rea denumirii sale de notariu la tribunalulu rogescu din Lugosiu durere pentru totu de un'a indeptatu — vice-presied. alu Reuniunii, dlu *Fabiu Kezeiu*, care la solvirea debítulu de inchiatare a localitátii reuniunei singuru a succursu cu sum'a de 17 florini.

I. B.

Siomcuta-mare, aug. 76:

Intielegint'a si poporulu romanu de aici amu avutu rar'a norocire de a poté salutá dilele trecute in mediloculu nostru pre bravulu diletante romanu *I. C. Lugosianu*, carele la 23, 25 si 27 iuliu in sal'a scólei romane a jocatú piesele: „*Ostasiulu romanu*, *Ciobanulu*, *Chiritia*, *Herscu Bucégiulu*, *Von Kalikenberg*, *Adio la Bucuresci*, *Vladutiulu tatei*, *Paraposisitulu*, *Boieriulu surdulu*, si „*Adio la Siomcuta*.“ In tóte aceste representatiuni dlu *Lugosianu* dede dovedí eclatanti despre adeveratulu seu talentu artisticu.

Intre multele greútati ce ni opane guvernulu masteru desvoltării nóstre, merita tóta laud'a intreprindietori casi dlu *Lugosianu*; peste totu dsa a si fostu spriginitu in intreprinderea sa de Romanii *Chioneni*, si numai pucini facura exceptiune. La rondulu seu apoi dlu *Lugosianu* a si jocatú cu succesu peste acceptare, si i sprimemu multumita nu numai pentru că ni casina multa placere si mangaiare, ci si pentru că ni fece onore nástáti strainiloru.

Domineca, in 30 demanétia, o companie *frumosica de chioneni*, impreuna cu dlu *Lugosianu*, amu jocatú la *Stoiceni* in favorulu scólei principalu romane din *Lapusiu*; aci la iniciativ'a si recomandare bravúliu barbatu romanu dlu adv. *Gabrielu Manu*, la 12 ore nóptea d. *Lugosianu* a tíenutatu publiculu celu numerosu prin piesele: „*Ostasiulu romanu*“ si „*Ciobanulu*“ intre cele mai frenetice aplause. La acestu balu au participatu *Romani* si *Magiari* in deplina armonia; de ar face-o ast'a asiá fratii *Magiari* pe terele vietiei publice, vai ce bine ar fi tíer'a nóstra!

Apropos! Mi-am adusu aici aimenté de in Chiora nici romanu cu romanu nu se pote vedé in ochi unulu pre altulu de dragulu blastematei de invidie; unui-a i pare reu de-apropele seu se pré inavutiesee, altu'a celalaltu e mai in grasu postu etc. Câte rezultu nu resultá de aici! Óre nu a sositu inca timpulu se ni venim si noi in ori? Vai de ar ddu se fi petrunsu in noi adeverulu ce ni spuse „*Ciobanulu*!“

„Pana voi ve totu certati

Vinu toti lupii blastemati...“

„Dati odata cu toti man'a

Si vi impreunati stán'a...“

Da asiá! Dati se ne lapedámú odata, certele personali si interesele particulari, idealulu se ni fie interesulu celu mare al natiunei. Numai asiá vom poté ajunge din rep. bine. —

In fine ca unulu ce am participatu la representatiunile dlui *Lugosianu*, m'am convinsu cătu bine potu produce atari representatiuni si de aceea indreptu rogarea cátra totu romanulu, pre unde va ajunge d. *Lugosianu* ca se-lu spriginéca incatu va poté. La 6 c. dlu *Lugosianu* va joca in *Deesiu*, ér la va merge la *Sibíiu*. Succesu bunu i dorescu.

En.

L. Ciacova, in Banatu in iuliu 1876. *)

S'a intemplat, Onorata Redactiune, se nu martore la unu evenimentu, unde me convinsesi si saspina: ca: „Vai de poporula foră conducere si spriginire de susu!“ „Cum se nu fie poporulu prăda intunecului si se nu decada moralmente si spiritualmente din ce in ce totu mai multu, candu mai marii sei nu se ingrigescu chiar nemicu de luminarea si redicarea lui!“

La diu'a santiloru apostoli Petru si Pavelu s'a intemplat se petrecu in comun'a Petromanu, un'a dintre cele mai mari din acestu tinentu, unde era „Ruga“, adeca serbarea cu solonitate a patronului bisericii năstre.

Dupa mediadi aflandu-me tocmai la scola si interesandu-me de invetiamentu, aflai ca comun'a are docente romanu, gr. or. forte bunu si straduatoriu, cu numele Stef. Demetreviciu, dar atāt'a totu! De aci in colia: edificiulu scolare e ca vai de elu, incaperea pentru prunci multu pre mica si rea, rechisite si carti lipsescu, copiii nu se tramitu la carte, etc. etc.; si acestea intr'o comuna potetica, unde pe langa tōte se aflā unu preotu dintre cei mai valorosi, unu jude comunale dintre cei mai zelosi, plus unu pretore romanu, ce inca se mandresce ca vrē binele poporului!!!

Si pre candu eu stām si me mirām de acestea ce vedeam si audiam, par'ca din adinsu cerulu si-redicā si elu glasulu, ca se marturisēca adeverulu si se illustreze prin fapte semtibili reulu. Iute se redicā o fortuna cu viforu, ploa' a incepu a tornā, si scola si locuinta invetiatoriuului se implura de apa. Bietulu invetiatoriu mai antaiu cercā a sprigin' ap'a cu ciubere, ca se-si scutēca si mantulēca vestimentele, dar convingendu-se ca asiā nu merge, incepu a le transportā in scola, unde credea ca voru fi mai bine scutite; dar unde in fapta se aflā „din ploia sub streșina“ cum dice neamtu! Saraculu de elu nu mār scia, ce se incepu! Cātra aceea ca lefa si deputatulu nu i se respondu nici dādu regulatu, ca ajutoriu si grōn'a sa chiamare nu i se dā din nief o parte, acum mai fū greu pagabitu si in avere sa!

Ei bine, domniloru; ce va se dica acēst'a? Cum socotiti, ca o s'o mai ducemu astfelu cu mintiun'a facia de poporu si de venitoriu?

Ni place se ne numimu ōmeni distinsi, romani buni, patrioti mari; ei bine, asiā nu merge! Precātu timpu lumea vede astfelu de scēne, precum vediu eu la aceea ocasiune, indesiertu se va tienē judele primariu Iacobi Micu de celu mai bravu jude din totu tinentulu, indesiertu parintele Traica de celu mai demnu servitoriu alu altariulu, indesiertu pretorele Iuliu Munteanu de autoritate impoante si populare in totu comitatulu! Tote sunt fictiuni si intipuri, pona nu ve veti ingrigi ōmenesce, cum se cade de scōle. Am disu
A. . .

Din Ievniu, comit. Temesiu, sub 8/20 iuliu,

ni se scrie intr' altele ne'nsemnate, despre preotu, dar nu seimu, despre unitu sēu neunitu, cāci acolo sunt dōne biserice, urmatoriele, pre cari nu potemu se le trecemu cu vederea, dorindu ca ele sēu se se dovedēca ne-adeverate, sēu se se indrepte:

Comun'a nōstra mai ante de patru ani si-alesse preotu cu optu clase, pre parintele Nicolau Darabantiu, sperandu ca acēst'a, ca pastoriu la naltimea chiamării, va pastori turm'a cuventatoria siesi incredintata la pasiunea morala si a adeverului, intru nobilitarea

*) Intardiatu pentru lips'a de spaciū, pre candu totusi ni tienemu de detorintia a publicā tōte cāte privescu scōl'a.

Red.

ōmenimēi si marirea lui Ddieu. Dar vai, reu ne inselāramu, reu si durerosu; pentru ca o data cu densulu ni sosira pre capu multe necasuri si reutāti, neintielegeri, vrajbe si desbinari, incubandu-se intre poporu. Acestea vedindu, ea ni remane alt'a, decātu a suspina: vai si amaru turmei cu unu asemenea pastoriu!

Poporulu nostru, carele cu preotimea vechia erā forte liniscititu si ascultatoriu, astadi decandu cu acestu preotu ce-lu credeamu calificatu si invetiatu, par' ca s'a betegitu si a cadiutu la patu, casi turm'a ee se nutresce din plante veninose; de unde elu si traiesce in nepasare facia de interesele sale.

Cum, prin ce medilōce am mai potē scōte noi poporulu nostru din ghiarele pecatului si ale superstitiunei, candu preotulu nostru in-susi nutresce aceste rele in sinulu seu! Sēu cum, in lupta cu asemenea pastoriu si condicatoriu, se potemu aduce poporulu la lumina, candu parintele N. D. Ddieu scē, din superstitiune sēu pentru specula, merge une ori pona d'a aduce la sine cāte o vrăgitoria din iadepartare, si a indemnā poporulu, se-si caute mantuire la ea?!!! . . .

Jebeliu, in Temesiu 3 aug. n. —

(Forte caracteristicu pentru imprejurari) este, ca la noi, unde pre diu'a Santulu Ilie ca patronu, fiindu Ruga, in toti anii se aduna multime de ospeti si petrecerea in ospetare tienea cu dilele, asta data din partea autoritatii politice, adeca a pretorelui Munteanu din Ciacova, se opri formalmente adunarea si resp. primirea de ospeti si ospetările publice, din motivulu cumplitei seracie, asiā dicendu a fōmetei, de ōra-ce granele nu ni-au roditu nici macar sementi'a!

Va se dica ajunseramu lucru ne mai pomenitu in memori'a ōmeniloru, ca domni'a politica se ni opresca serbarea indatenata a Santulu Ilie, primirea si ospetarea rudeniei si amiciloru nostri la Ruga!

E dreptu ca seracia a ajunsu pre aici la culme nu de astadi, priu lips'a de rodū a campului, ci inca de ani prin sarcinele publice cele ne mai suportabili si prin esecutiunile de dare cele crudeli! Dar totusi credu ca aici n'a fost lips'a, nici dreptulu sēu competentia autoritatii politice, a se amestecā in datenele nōstre religiōse si a opri o serbare a patronului prin impedecarea venirei rudeniloru si ospetării acelor'a.

Nici ca a folositu oprel'a, ci numai a necagitu si indignatu. Cāci punendu-se la gur'a stradelor pazitori ca se impedece intrarea ospetiloru, acēsti'a nepotendu intrā pre acolo, au intratu prin gradine; apoi fiindu impedecate ospetările publice, cu atātu mai escesive au fost cele private ne'impedecabili, si aceste se terminara cu unu omoru dintre cele mai cumplite!

Intr'o casa, la o astfelu de ospetare, adunandu-se mai multi, firesce mai vertosu rudenie, fiindu de facia si judele comunale si alti gornici, in decursulu petrecerei a venitu verb'a la unu procesu, intentatu de unu betranu pentru o mōra, asiā s'au pusu toti din tōte pārtile in capulu mosiului, svatuindu-lu se se lase de procesu, ceea-ce elu respingā; in fine sēr'a plecandu betranulu in societate cātra casa, n'a mai ajunsu a casa, ci pe drumu a fost ucisu si ca se nu invie cumva, i s'a taiatu capulu de cātra trunchiu! Crudime ne mai pomenita!!

S'au facutu arestări si intre altii s'a arestatu si judele comunalu, omu forte pocitu de caracteru, dar pusu jude prin infuintia domniloru, caroru astfelu de ōmeni placu de comunu mai multu decātu cei curati la anima. Nu numai comun'a, ci totu tinentulu se infōra de fora de legea amintita; dar in fine cine l'a pusu pre dlu pretore Munteanu se se faca popa la noi si se opresca petrecerile publice de capulu seu?!

Dēca vorā a face bine, apbi d'at' are atāt'a priceperē ca se scē, cūci aci biserica este chiamata a intrevēti. Avemu protopopu in locu, omulu lui Ddieu, cūci d'at' se adresā in acēsta privintia, acēl'a de buna sēma nu lipsia de pre a nvoaru a d'svatuf ōmeniloru mesele si beuturēle in acēsta timpu de seracia.

De altminte pre la noi poporulu ori unde se adunā la vorba s'ā „divizu“, cum se dice pre aici, in desperatiunea si nā vorbesce de cātu de aceea, ca cu n ōre si in cetro se iōe lumea in capu, pona a nu ajunge cēr'n'a! Cāci alianției acestoru trei poteri mari: esecutiunea, fometea si gerulu i duce grōza poporulu nostru. Cei-ce mai au pofta d'a face si cāte o gluma dicu: esecutiunea sēu sil'a este Imperatia unguresca, fometea cea nemtiōca gerulu cea muscalesca. Impreunarea loru prepādulu popōreloru? —

! Blastu in iuliu 1876.

(Dlu esecutore Ratiu, cu amiculū seu dlu Enyedi, si diverse.) Abiā mi-inciugu si eu lingur'a cāte una data, spre a nu fi uitatu cu totulu, in clocotitur'sa, sēu adeca in ōl'a, ce se numesce diaristica, precum facui in Nrulu 15 de estu timpu alu Albinei; si in locu de lauda pentru zelu macar, nice pomenindu de adeveritatea faptelorū descise, se me pomenescu cu atāt'a ocara ce puse pre mine in nrulu 20 dlu Iosifu Ratiu, protohajduculu de langa judetiulu regescu de aici, inferandu-me de calamitatoriu, de lipsitu de pudōre, de ignobilu, si pe de a supra mai si amenințandu-me!

Cu ce? — nu sciu; dar' dela unu omu ca esecutorele Ratiu se potu impleni multe. Unu publicu introgu scia pre aici, ma se si optesce ca ar' fi aratatu si migistrululu de justitia, cum-ca in Teu pre fetiorulu preotulu de acolo, teologu absolutu, forā tōta causa iustificabila! La scōsu din cas'a nōmnia d'atane-sbu cu revolverulu atentiu asupra-lu!

Omu care si cutoge asiā de usioru cas'a in spate, ca esecutorele Ratiu, foral indoie la cāreste omu pericolosu nu numai pentru vierea; ci si pentru person'a ōmeniloru; adeca dēca lu-vei lasā se-si faca poaturite de paplacu, in prejudetiulu averē tale, nu vre se-ti stirbēca person'a; numai deca in faderea de contu lu-vei conturbā: atunci e gat'a la tōte, chiar si la fuga, ca din Giurghiu.

Dōra pentru acēsta espressionē tota nu voiu meritā se me infere cu epitetēle de mai susu.

Dar' ce stilu furmosu romanescu dela acestu Ratiu in nrulu 20 a. c. alu Albinei! Mai ca a-si fi venitu in pecatulu de propusu, ca in urma pen'a cutarui romanu de ōmenia se fi pasitu la medilocu, intru apararea acestui pre demnu functionariu; cāci de elu se-ti intorci faci'a candu prin sate pre unde merge si trece, incepe a porunci judiloru comunali, se-i aduca fenu la cai si-se-i implenēca cāte tōte alte prestatiuni, cari-firesce nu i suntu datori, dar' bietii de ei nu sciu acēst'a; apoi — cuventu mare naintea celoru prosti! — „pretinu cu Chesariulu“, vulgo Enyedi.

De acea limba a lui romanēca, precum am disu, se-ti intorci faci'a, — celu pūcinu precum spunu cei fripti, adesa remasi cu buzele imflante dupa anticipatiunile ce li-s'au luat!

Cāci se sciti, acestu domnu ia numai anticipatiune; ia anticipatiune si acolo, unde este esmisu la faci'a locului pentru intregire de inventarie, si comisiuni de aceste are pōte cu sutele.

Intregire de Inventariu! Sci Dta Ōcetitoriu, ce insēmna acēst'a? Insēmna cu alte cuvente, a costrengē pre poporulu romanu neinvetiatu de pre aici, se contribue cu anticipatiuni pre sēm'a Dlu esecutore Ratiu, ca se-si pōta tienē cas'a splendida, mēsa bogata, carutia comoda, nevēst'a in moda si a

celebra dile onomastice, la cari ospetii cu judele cerc. Enyedi impreuna, intru atata se-se imple de mancar si beuturi bune, pana candu in cale spre a le duce asora, se le verse in titin'a usiei! (Astea sunt istoriele, pre cari prin mii de scrieri, respandite in tote limbele prin Europa, le cetimu despre „Beglii“ din Bosnia si Hertiegovina, pentru cari astadi curge in srodie sangele turciloru si crestini-loru din Oriente!)

Acu aci dora totu nu me va judeca sti-lisatoriulu romanu alu dlui Iosifu Ratiu de cutare betranu scientificu, ca asiá ore-ce apoi intr'adeveru numai prin Spionari pre la festile lui Ios. Ratiu s'a potutu resci, si ca acest'a lucru e de competenti'a Studintiloru; — dar' cum se fi vedutu si acestia prin festri duple pana in a treia odaia, unde si-facea dlu jude socot'a cu titin'a usiei?!

Bacterulu! da acest'a a trebuitu se véda: caci éca cum i-inferá si vendu in „Kelet“ si pre romanii dein Belgradu cu conferinti'a lor!

Ad vocem *Belgradu*. Cei-ce au fostu ac'o la pertractare pentru darea de venitu, spunu rídiendu in pumni, ca Perceptorulu regiu de acolo ca presiedinte, in faci'a comisiunei de eieptare si a unui publicu destulu de numerosu ascultatoriu, cu privintia la descrierea esecutorelui nostru Ratiu — apoi l'a lasatu in rusine ca pre unu pre magulitoriu, ba pana si pre parentele Capelanu Ioanu Petru din Nrulu 26 alu Albinei! —

Asi fi se me estendu si asupra dlui jude cerc. Ludovic Enyedi, totu din nrulu 20 alu Albinei, dar ce se me apucu de unu omu ce rata esce in materii si in persóne! Celu multu stát'a potu si-i dicu, ca nu apare numai surdu, ci si mutu, candu si-espune reputatiunea sa inaintea publiculu intru interesulu unui omu ca *Iosifu Ratiu*.

Nu vorbesca despre acest'a mai departe cu mine: merge la Perceptorele regiu din Alba Iulia; merge la parentele capelanu Ioanu Petru langa Reginu!

Ds'a ca jude, care fora indoiéla posiede mansirile de a sci, si unde voliesce si manifeste a fi dreptu. ca jude, — celu pacinu precum spunu cei competenti, — ar' poté stá aprópe de a fi onoratu generalmente, candu nu s'ar lasá sedusu a uneori, precum s'a auditu vorbindu-se despre elu, de capacitarile unoru dame mai fripte cu cause proprie, si nu s'ar lasá a-se usá, séu adeca abusa ca scutu prin unu omu ca Ratiu. Dar — bagu séma, precumu e dicat'a latina: „Qui non noseitur ex se, cognoscitur ex sociis.“

Am inse mai pre largu se me ocupu cu dlu Dr. *Iacobu Brandusianu*, care aseménea s'a ivitu in nrulu 20 alu Albinei pentru d'a-si impleni cuventulu facia de cei'a la carii aru fi trebuitu se li trentésca in obrazu calimariulu, adeca dlui Ratiu si socrului seu *Michel*, candu au cutesatu a-si pune petiorulu in cancelari'a lui, spre a-i cere socot'a pentru celea dise de mene in nrulu 15 alu Albinei.

Si pana acuma, — de ore ce nu voiescu ca se-mi póta considerá ora cene cuventele de pléva, numai din consideratiune cátra Dsa am amanatu de a aratá la acestu locu cu provocare la persóne si la date scrise, originali, cumca nu-su eu celu calumniatoriu, neci celu ignoblu in caracteru, precumu fui tasatu in nrulu 20 alu Albinei, ci este esecutorulu Ratiu me: mai altu feliu de cátu cum l'am fostu acusu eu. si este unu miserabilu si vai de elu acelu romanu. care s'a lasatu a-se folosi de instrumentu cu pen'a sa de aparare in nrulu 20! dicu, am amanatu de a aretá, ca se-i lasu tempu de ajunsu Dnului Dr. *Brandusianu* spre a dá dovedi ca ore candu se preocupa cugetandu despre unu lucru, care are partea sa morale si nemorale: are aplecare s'au nu de a aratá ceva energia in partea in carea e moralitatea? séu ore ca

tiene a fi mai bine, se se lasé lasiu, retacundu si ignorandu incorectitátile despre cari spune si însusi ca are scientia?!

Si acumu, precumu a cutesatu a intrá Ios. Ratiu in cancelari'a dsale ca se-i césa socota, cu socrulu seu de impreuna, pentru ca póte i-ar fi denegritu onórea nevostei: cutesu si eu a pasi in publicu, si a-i cere socota despre incorectitátile ce i-au fostu sciute, precumu spune, facia de esecutorele Ratiu, ca ce a facutu cu acelea? caci urma inca pana acum nu se vede, ma se ande sioptindu-se, ca la pertractarea dárei de venitu in Alba-Iulia, la aceeasi pre care am atins'o mai susu, candu s'a pertractatu venitul esecutorelui *Rátz*, chiaru ar fi denegatu perceptorelui regescu, a-i dá deslucirile ce i-le-a cerutu in privintia posibilului venitu a esecutorelui *Rátz*, afirmandu ca la atare deslucire ar' avé dreptu in poterea legei, dar' n'are obligatiune, si de dreptu-si, ca de lucru odiosu, nu voliesce a se folosi.

Ore nu cum va din sfiel'a, — pardonu! din „pudórea“ de a vetamá onórea femeiei, — pardonu! a familiei dlui *Rátz*, va fi lasatu se tréca atata tempu fora de a fi facutu pasii receruti, ca pasialiculu companiei *Enyedi-Rátz*, spriginindu-se unii pre altii, se ajunga a dá in obstacule?

Asteptu in acésta materia ceva respunsu positivu: caci respunderea, pentru nedesvoltarea ulterioara pan'acuma a lucrului de sub intrebare pre calea publicitáti, dela celea dise de Ds'a in nrulu 20 alu Albinei, i jace pre singurii sei umeri, carui, ca la mai competente, si advocatu platitu in parte insemnata din Bunuri publice romane, n'am voitu a-i taiá pre din ainte.

Non quis, sed quid.

L. Oravitia, in iuliu 1876.

(*Interpelare, resp. rogare, cátra Reverendissimu Protopopulu Popovicu.*) Dlu protopopu ca presiedinte alu sinodulu protopresbiterahu are de buna séma cunoscentis, cum acelasu sinodu ordinariu de estu timpu, ténutu subu presiedinti'a Sántiei sale la 29 fauru st. v. a. c. spre scopulu de a se poté aduce decisu meritorialu la propunerea comembrului *I. E. Tieranu*, pentru infintiarea unei scóle capitali districtuali in Oravitia, a otaritu a-se convocá prin presiedinte unu sinodu straordinariu celu multu in trei luni de dile de atunci, adeca dela 29 fauru a. c. Astadi sunt dejá cincé lune, si sinodulu straordinariu inca nu s'a convocat, nici nu si se spune caus'a. Deci ceremu deslucire publica.

Binevoésca dlu protopopu a nu perde din vedere, ca avemu lege, care trebe respectata, in care inse noi nu aflámu neci unu §. ce aru autorisá pe dnii presiedinti, d'a desconsiderá votulu legale alu sinodeloru aduse in cea mai mare oraine; din contra aflámu §§. cari-li deobliga a respectá votulu sinodeloru. Credemu ca ar fi de prisosu, si chiar o vatemare pentru Reverendissimulu nostru d. Protopopu, a-i motivá aceste in publicu mai pre largu, si de aceea ne marginimu simplu, pe bas'a statutulu nostru organicu a rogá: Se nu mai traganésca esecutarea dicisului sinodulu protopresbiterale mai susu amecituu, ci se convocé foia amenare sinodulu straordinariu, a carui intrunire si activitate este de asiá mare inportantia si necesitate, cu atatu mai vertosu caci in totu districtulu Oravitiei, unulu dintre cele mai mari si avute, abia se afla comuna, in carea se fie mácar scóle comuni populari cu dóue clási, precandu in protopopiatele vecine, Versietiu si Beserica-aba intr'o multime de comune se afla scóle cu mai multe clási.

Mai multi membri ai sinodului protopresbiterale din Oravitia.

Din partile Satmartului, sub 26/7 n. 76.

mai primimu dela dlu Dr. *A. Lauranu* inea o corespondentiá in cuosentulu obieptu de disputa intre dsa si dlu *V. Popu* („Toma credentiosulu;“) spatiulu inse nu ni permite a o publica, si apoi credemu ca noi am at datu destula ocaziune ambiloru dnii la desvoltareá pre deplinu a acúsarii, precum si a apérarii, si de asemenea credemu ca in cele publicate pan' acu s'au adusu tóte datele de cari ambii dispusera, si asiá lumea nepreocupata si-a potutu formá opiniunea obieptiva. Astu-feliu credemu ca disput'a poté fi inchiaata. Mai adaugemu numai, ca dlu Dr. *A. L.* sustiene in corespondenti'a de ni tramose ach, ca dlu *V. Popu* nu a facutu destulu inea cererii ce ise adresá cu privire la invinuirea de „nepotismu;“ ér cu privire la cea de „ocultare a rugamintiloru;“ pentru a aretá deci *A. L.* ca *Il.* sa dlu Eppu diocesanu n'a potutu nici a-lu suspitiuná de malitiosa ocultare a acteloru oficiose ni presenta unu documentu dd. 10/2 75 a parintelui Eppu, in care *Il.* sa recunosce „laudabilea si esemplarea portare morale, adevérat'a pietate, indefes'a diligintia... fidelitatea, zelulu si devotamentulu,“ aretate de dlu Dr. *A. Lauranu* in sfer'a activitáti sale oficiose.

Cu atát'a credemu a fi inchiaata asta disputa in „Albina;“ deca dnii disputatori nu-su indestulii cu respunsurile ce si-au datu unulu altui-a si mai dorescu a se capacita si luminá, credemu se faca ast'a pe alta cale. —

Fariseiloru,

ce strecóra tientariulu si inghitu camil'a.

Noi, candu in nrulu duplu 64—65, dise-ramu cáte-va pucine celoru ce la „*Telegrafulu Romanu*“ cu unu cuventu n'am disu, ca limbagiulu nostru din acele reflexiuni „este solidu si manier'a culta,“ ci tocmai din contra am disu espresu, chiar si lamuritu, ca limbagiulu si manier'a bruta, in care ne intempina fariseii abraamici de la *Sibiu*, nu merita ed urme omulu cu si o discutatiune solida si gusta.

Cu tóte aceste, acei farisei, fresce totu in mesu cu natur'a, logic'a si moral'a loru perfida, in nrulu 58 ni reproduc reflexiunile ca modelu „de limbagiu solidu si maniera culta.“

Ce limbagiu solidu si maniera culta? Dar pricepeti voi atari? sunteti voi demai de atari?? Voi, cari aveti orb'a cutesare d'a pretinde in faci'a lumii, ca ati tractatu cele dóue cestiuni controversé, cu „seriositate“ si „cru-tiare,“ precandu ele au fost tractate cu cinismu si cu cea mai perfida personalitate. Séu dora ca unde va, in lumea mare si culta, o maniera, unu cinismu, o cutesare ca a vóstra se intempina altfelu, mai finu?

Nu fintiele ingamfate intr'u lu norocu nemeritatu, nici papusile lui *Tis a*, potu fi persónele chiamate d'a ne dascali si d'a aduce judecata critica asupra unoru cestiuni mari si sacre, despre cari de multu au doveditu si suntemu convinsi ca cátu timpu voru traí, ne'nctatu voru totu dovedu, ca li lipsesce totu sentiulu si tóta pricepetea. —

Despre recolte in strainetate

promiseramu mai de unu informatiuni onoratului publicu alu nostru. Éca ce aflámu in acésta privintia pona acuma:

Societatea economica centrale din *Berlinu* publicá dilele trecute, cumca i-au sositu sciri autentice de prin tóce tienuturile Prusiei pe temerulu caroru póte constata cu certitudine, ca recolt'a de estu timpu in tóta privintia va fi mai sl'ba decátu de medilocu. Prin urmare pentru Germania nordica se va recere astu timpu unu importu insemnatu din tierele vecine, a nume din *Russia*, si *Austro-Ungaria*.

In Germania de mediadi, a nume in *Bavaria*, recolt'a se adevéresce de medilocu buna, ba in calitate forte buna si indestulitória. —

In *Francia* inca a naintatu secerisitu pre atãta, in câtu se calcula ca pozitivu, ca rezultatulu va fi forte de medilocu, cu 20—25 de procente mai slabu de câtu celu de la 1875, astfelu încãtu va fi de lipsa unu importu de peste 20 millioane hectolitre de grane. —

Din pãrtile Turcei, mai vertosu pãrtile bulgare, scirile suna pantru o recolta buna, anume in grãu. —

Din *Russia* nu sosescu date positive, ce insa suna pona acuma e, ca sperantiele sunt pentru o recolta de medilocu buna, care va se dica, ca celu pucina 20 procente voru potã esportã peste granitia. —

Varietati.

[*] (*Multiamita publica*), se aduce din partea mai multoru poporeni dela basericã Greco-Unita din Alba-Iulia „Lipoveni” dlui *Iosifu B. Romanu*, proprietariu si poporanu alu aceleiasi beserice pentru cumperarea si dãruirea pe sãm'a stei beserice a unei cadelnitii de argintu tare frumoase. Ddãeu sã-lu tienã fericitu si paciutu in tãta vieti'a sa, si sã-i ajute a implent si alte binefaceri.

Mai multi poporeni.

+ (*Convocare*.) Conferinti'a invetiãtoresca din cerculu *Buteni, B. Sebesiu, Dezna* si *Iosasielu*, conformu decisului conferintiei invetiãtoresci din a. tr. tienuta in *Dezna* la 11 augustu 1875. st. v estimpu se va tienã in op. *Cillu*, la 23 si 24 augustu a. c. st. v. la care conferintia suntu poftiti a participe toti dnii invetiãtori din amintitele patru cercuri.

Totu odata rogu pe p. t. domnii inspectori din amintitele cercuri ca acãsta convocare sã o facã cunoscutã dloru invetiãtori din cercurile submanuate si prin cerculariu sefaratu. *Buteni*, la 26 iuliu 1876 st. v.

Georgiu Popoviciu,
notariulu conferintiei.

[*] (*Miticiu Tãncã* mai gsu) *A. Roila* stãnãritu dupa „*Hirm.*” in nr 32, si spunu ca in *Gad.* cottul *Torontal*, soci'a unu economu seracu a nascutu 3 prunci. Tat'a mamei in urm'a acesteia inmultiriri in familia li daru o vacã cu lapte, ca bët'a mama. sã si pãta leptã pruncutii. Nu multu dupa aceea inse vine esecutorele si na-aflandu altu ce-va, se apucã sã mene vac'a sã o vendia pentru o datoria de 8 fl, dar in urm'a tienutei inversiunate a veciniloru nu potã ispravã nemica si se indepartã. Dupa cãte-va dile inse veni erasi — insocitu de panduri dela cottu, cu cari apoi luã si menã vac'a. Nefericit'a mama in desperatiunea luã pe toti 3 pruncutii si ii aruncã unulu dupa altulu in coc'iã esecutorelui dicendu: „acuma hrãnesce-ii tu,” dar acel'a mi-ti ii luã si ii aruncã inderetru. Prin acestu jocu firesce cã toti 3 fura greu vulnerati, ba 2 au si moritu, er alu treile inca greu va va scapã.”

Nainte numai, stepani magiari, ca sã nu ve intrãca cerchezii!

Publicatiuni tacsabili.

Concursu de licitatiune minuenda.

Subscribulu comitetu parochiale prin acãst'a descrie concursu de licitatiune minuenda, pentru renovarea besericei gr. or. romane d'in comun'a *Galsia*, Comit. Aradului. Specificarea: pentru acoperirea beserice de sindila de bradu horgita si colorata intunecatu-rosiu; acoperirea turnulu cu plevu albu, aurirea crucii dela turnu, facerea de nou a aloru trei usi mari de bradu, reperarea siolocaturiloru dela turnu; pardosirea besericei cu pãtra de lutu cadrata er despartimentulu si pragurile usiloru mari cu pãtra de codru *Milovana*; varuirea d'in laintru si d'in afara de doue ori; varuirea turnulu erasi indoitu si colorarea uarcaneloru vinetu sãu galbinu, in suma 1998

fl. v. a. adeca una mia noue sute nouedeci si optu floreni v. a.

Doritorii de a intreprinde acãst'a lucrare suntu avisati a se presentã pre diu'a 1. Augustu st. v. 1876 in localitatea scolãi gr. or. d'in locu, unde dupa efaptuirea licitatiunei se va inchiaia contractulu, care apoi se va ascerne V. caistoria spre aprobare.

Condiitiunile de licitatiune si solvire se vor audã in faci'a locului, dar si pana atunci se potã sci la presiedintele comitetulu parochiale Dlu *Elia Nicoliciu* p. u. *Vilãgos* in *Galsia*.

Datu in *Galsia* la 21 iuliu 1876. st. v.

Pentru Comitetul parochiale locale:

Elia Nicoliciu, mp.,

presiedintele comitetulu parochiali,

Georgiu Dirlea,

notariu.

3—3

CONCURSE.

Conformu decisiunei V. Consistoriu alu *Caransebesiului* dni 19 iuniu a. c. Nr. 229 scol. se ercrie concursu pentru postulu invetiãtorescu la classea II. a scolãi confesionali gr. orientali dni *Comun'a Mercina*, Cottulu *Carasiului*, protopresbiteratulu *Oravitiei*.

Emolumentele suntu 300 fl. v. a. in bani; 2 $\frac{1}{2}$ jugere de pamentu, carteru liberu si 8 orgii de lemne din cari are sã se incaldiesca si scol'a.

Doritorii de a ocupã acestu postu suntu avisati a-si trimitte recursele instruate in sensulu statutulu organicu cu recerutele documente si adresate comitetulu parochiale din *Mercina*, domnulu protopresbiteru tractuale *Iacobu Popoviciu*, in *Oravitia*, pana la 1 septembrie a. c.

Mercina, in 20 iuliu 1876.

Comitetulu parochiale,

in contielegere, cu dlu protopresbiteru tractuale.

Neputindu-se deplint postulu invetiãtorescu la scol'a confesionale gr. or. din comun'a *Tierova*, Comitutul *Carasiului*, protopresbiteratulu *Oravitiei* dupa escrierea concursulu 1 din lips'a recurrentiloru, prin acãsta de nou se escrie concursu pentru acestu postu invetiãtorescu cu terminu pana la 20 augustu.

Emolumentele suntu 300 fl in bani, 3 jugere de pamantu aratoriu, 3 orgii lemne, dela immormentari 30—50 cr, cortelu liberu cu 2 chilli si gradina de legumi.

Doritorii de a ocupã acestu postu suntu avisati a-si tramite recursele instruate in sensulu statutulu organicu cu recerutele documente, si adresate comitetulu parochiale din *Tierova*, dlui protopresbiteru *Iacobu Popoviciu* in *Oravitia*, pana la terminulu prefiptu.

Tierova, in 15 iuliu 1876.

Comitetulu parochiale,

in contielegere cu dlu protopresbiteru tractuale.

1—3

Nr. 27.

C. p.

In urmarea ordinatiunei venerab. Consistoriu diecesanu gr. or. din *Caransebesiu*, dto 22 iulie a. c. Nr. 533-bis se escriu din partea subsemmatulu Comitatu parochiale in sensulu statutulu bis. org. §§. 9., 13 & 23 p. 5 urmatoriele Concurse pentru *Comun'a bisericãscã Moldova noua* si filiele *Pad. Matei & Carlsdorfu*:

a) pentru postulu de parochu;

b) ” ” ” capelanu.

Cu postulu de parochu este legata urmatori'a dotatiune anuale:

300 fl. v. a. ca salariu anuale;

200 ” ” ” ” biru ” &

$\frac{2}{3}$ din stol'a indatenata de la 600 case.

Din veniturile acesteia sã rezervatu din partea venerab. Consistoriu pentru preotulu beiranu, pona la mörte spre sustienere:

din sãlariulu susu numitu de fl. 300 jumatate fl. 150;

din birulu anuale de fl. 200 jumatate fl. 100.

Cu postulu de Capelanu este legata urmatori'a dotatiune anuale:

105 fl. v. a. ca remuneratie anuale;

31 fl. 80 cr. v. a. ca biru de la filia *Pad. Matei*;

11 fl. 40 cr. v. a. ca biru de la filia *Carlsdorfu*;

126 fl. v. a. ca pausialu de calatorie la filiele *Pad. Matei & Carlsdorfu*;

tãta stol'a indatinata de la filia *Pad. Matei* cu 106 case;

tãta stol'a indatenata de la filia *Carlsdorfu* cu 38 casã;

$\frac{1}{3}$ din stol'a indatinata de la comun'a *Moldova noua* cu 600 casã.

Capelanulu este de o data indatoratu in filia *Pad. Matei* — aflandu-se aci edificiu bisericescu — in tãta duminec'a si serbatorea santulu serviciu ddieesou a-lu celebrã, de ore ce la comun'a *Moldova noua* stã atare Capelanu numai ca ajutoriu parochului respectivu.

Doritorii de a potã ocupã posturile aceste — potã fi numai persone nesuspendate din serviciu si care nu stau sub investigatiune, dovedindu aceste tãte prin atotaturu de incredere, si au de a-si tramite recursele lor instruate cu testimoniu de calficiatiune in restempu de 6 septamane de a dreptulu comitetulu parochiale in *Moldova noua*.

Se mai observeza, cã in casu dãca Capelanulu de acuma nu aru reusã la alegerea de parochu, remane alegerea de Capelanu in suspensiu.

Se recere in fine, ca competentã sã se infatiosiedia omeniloru in bisericã in vre una dumineca sãu serbatore

Moldova noua, la 28 iulie/8 aug. 1876.

Pentru Comitetul parochiale gr. or. *Moldova noua*:

A. Ristite
1—3

[L. S.]

A. Balanescu,
presiedinte

Se escrie de nou concursu pentru vacantea stãtiune invetiãtoresca d'in *Comun'a Jabuc'a*, cottulu *Timisiului*, protopresbiteratulu *Vãrsãtiului*, cu terminu pana la 22-lea Augustu stilulu vechiu. —

Emolumentele suntu: 300 fr. v. a. in bani gata, stese fl. pentru scripturistica, 4 orgii de lemne, d'in cari sã se incaldiasca si scol'a; diumetate jugeru de vie si diumetate pamentu aratoriu. —

Doritorii de a ocupã acãst'a stãtiune suntu avisati a-si tramite recursele instruite conformu statutulu org. bis. si adresate comitetulu parochiale la dlu protopresbiteru *Ioane Popoviciu*, *Mercin'a per Varadi'a*. —

Jabuc'a, in 24/7 1876,

Comitetulu parochiale

In contielegere cu dlu protopresbiteru tractuale.

1—2

Devenindu vacante postulu invetiãtorescu din *Labasintiu*, inspectoratulu *Secasiului*, cottulu *Timisiorii*, prin acãst'a se escrie concursu pana la 8 augustu a. c. st. vechiu candu se va tienã si alegerea.

Emolumentele suntu: in bani gat'a 84 fl; 24 meti grãu; 24 meti cucurudiu; 80 lb sare; 80 lb elisa; 15 lb luminãri; 12 orgii lemne; 4 jugere fãtãtia si cortelu liberu cu gradina.

Recursele instruate conformu prescrierilor se se trimite dlui inspector cerc. in *Kovesdi'a*, post'a ultima: *Temes-Breszovatz*.

Recurentii au se-se presinte in vr'o duminica seu sebatore in s. biserica pentru de a-si areta desteritatea in cantu si tipicu.

Labasintiu, in 8 iuliu 1876.

Comitetulu parochiale,

2-3 in contielegere cu mine: *Iosifu Iorgoviciu* mp. insp. cerc.

Pentru intregirea postului de invetiatoriu la scol'a confes. gr. or. din comun'a *Vizm'a*, inspectoratulu Secasiului, cottulu Timisiorii, se escrie concursu cu terminu pana la 8 augustu a. c. st. vechiu in care di se va tiené si alegerea.

Salariulu annuale a invetiatoriuului in bani gata 80 fl.; 24 meti de grau; 24 meti cucurudiu; 80 lb sare; 80 lb chisa (lardu); 15 lb luminari; 12 orgii lemne; 4 jugere pamentu estevilanu; 1 jugeru intavilanu, si cortelu liberu.

Doritorii de a ocupa acésta statiune sunt avisati a-si tramite recursele, instruate cu tote documintele prescise, dlui inspectoru cercuale in *Kovesdi'a* post'a ultima *Temes-Breszovatz*.

Pana la terminulu de alegere recurentii se se presinte in vre o duminica seu sebatore in s. biserica pentru de a-si areta desteritatea in cantari si tipicu.

Vizm'a, in 8 iuliu 1876.

Comitetulu parochiale,

2-3 in contielegere cu mine: *Iosifu Iorgoviciu*, mp., insp. cerc.

Se escrie concursu:

1. Pentru postulu de invetiatoriu dela scol'a conf. romana din comun'a *Zagujeniu* comit. Carasiului, cu terminu de 6 septemani dela prim'a publicare.

Emolumintele sunt: 250 fl. lésa. annuale cu venitulu de 13 fl. 20 cr. din legatulu fericitului proprietariu *Iakabfy*, cartiru liberu cu gradina, si 15 fl. relutu pentru livadia scol'ei; apoi 27 m. c. lemne de focu pentru sine si pentru scola.

Petitiunile sunt a se adresa catra sinodulu parochialu si a se spada prin protopresbiteratulu Caransebesiulu, instruate cu documintele prescise de stat. organicu.

Comitetulu parochiale,

in contielegere cu pre on. d. protopopu alu tractulu.

2. Pentru vacantea parochia din comun'a *Zagujeniu*, protteratulu Caransebesiulu, cu terminu de 6 septemani dela prim'a publicare.

Lotatiunea se cuprinde din stol'a si birulu indatinatu dela 108 de case, si un'a sesiune parochiale.

Concurentii se-si adreseze recursele instruate in sensulu statutulu org. catra sinodulu par. din *Zagujeniu* si se le spezeze la protopopiatu in *Caransebes*.

Comitetulu parochiale,

2-3 cu stirea si invoirea dlui protteru tractuale.

Pentru statiunea invetiatorésca din comun'a *Unipu*, protopr. *Jebelului*, se escrie concursu cu terminu pana in finea lui augustu st. vechiu.

Emolumentele sunt: 171 fl. in bani; 20 meti de grau; 10 meti de cucurudi, 3 jugere de pamentu, Cortelu liberu cu 1/2 jugeru de gradina, 10 fl. pentru conferintiele invetiatorésca, si 3 stenjini de lemne pentru incalditulu scolei.

Doritorii de a ocupa acestu postu sunt avisati a-si tramite recursele lor instruate in sensulu statutulu org. bis. la oficiulu proto-

popescu in *Jebelu*, pana la ultim'a augustu 1876.

Unipu, in 21 iuliu 1876.

Comitetulu parochiale,

2-3 in contielegere cu protopopulu tractuale.

Se escrie concursu pentru statiunea invetiatorésca la scol'a elementare romana gr. or. de nou infiintata in comun'a *Agrisiu*, inspectoratulu *Agrisiului*, comit. *Aradului*, cu terminulu de alegere pe 22 augustu st. v. a. c.

Emolumintele sunt: in bani gat'a 250 fl. v. a.; 10 orgii de lemne, din cari se va incaldi si scol'a; cortelu liberu cu gradina pentru legumi.

Recurentii au se produca: testimoniu despre absolvirea preparandiei, precum si de calificatiune; apoi estrasu de botesu si atestatu despre partatea morale de pona aci.

Recursele, pona in 21 augustu st. v. a. c. adresate comitetulu parochiale, se voru tramite inspectorulu cercuale de scole, *Nicolau Beldea* in *Siria*, (*Vilagos*), post'a ultima *Vilagos*.

Se cere dela recurenti, ca pona la terminulu de alegere, se se presinte in vre o duminica, ori sebatore la sant'a biserica din *Agrisiu*, ca se-si arate desteritatea in cantarile bisericesci.

Agrisiu, 22 iuliu 1876.

Comitetulu parochiale,

2-3 in contielegere cu mine: *Nicolau Beldea*, inspect. cerc. de scole.

Pentru indeplinirea posturilor de 2 invetiatori la scol'a romana gr. or. confesionale din comun'a *Orsioca*, se deschide concursu cu terminu pana la 25 augustu a. c. st. vechiu, in care diua se va tiené si alegerea.

Emolumintele impieunate cu aceste posturi sunt urmatorale:

1. Salariulu, mantin unu invetiatoriu care va predá in clasa I. si a II-a pre langa limba romana si cea serbésca, in bani gata 400 fl. v. a.; apoi lemne de focu si cartiru naturale.

2. Pentru unu invetiatoriu, care va predá in clasa III. si a IV. pre langa limba romana, cea germana si magiara, 500 fl. v. a. in bani gata; lemne de focu si cartiru liberu in natura.

Doritorii de a ocupa aceste posturi voru ave a substerne recursele lor, instruate in sensulu statutulu org. bisericescu de dreptulu *Comitetulu parochiale gr. or. in Orsiova*, pana la terminulu presiptu.

Orsiova, in augustu 1876.

Pentru *Comitetulu parochiale:*

2-2 *Nicolau Mohar'a*, presiedintele comitetulu.

Concursu — se deschide pentru postulu docentale la scol'a romana confesionale gr. or. din *Sarcia-romana*, in Comit. *Torontalului*, cu terminu pana in 15 Augustu a. c. st. v. in care di antemeridie se va tiené si alegerea.

Emolumentele sunt: 104 fl. v. a.; sare 28 kgr. si 3 gr.; luminari 8 kg. si 40 gr.; grau 15 Hl. 98 l. si 74 cl. la care apartiene macinatulu gratis dela comuna; cucuruzu 12 Hl. 29 l. si 80 cl.; lemne tari 3 M. 79 cm. si 3 mm; paie 11 M. 37 cm. si 9 mm. din cari are a fi incaldita si localitatea de prelegeri; pamentu de aratura 4 jugere; gradina 1/2, intravilana; Cortelu liberu cu tote apartenintiele sale si dela immormentari, unde va fi chiamatu, 50 cr.

Comun'a a decisu ca recurentele se fie absolvitu 4 clási gimnasiali seu reali; to-

tusi acésta decisiune de felu nu alteréza 13 din Statutulu Org. si §. 7 din instructiunea Consistoriale pentru inspectorii cercuali din 15 Nov. 1873 Nr. 14771347. Deci recurentele dupa legile scolare se deplinu se-si ajustedia petitiunea sa adresa Onor. Comitetu parochialu din *Sarcia-rom.* pe recepise tramitiendu-o inspectoratulu din *Iancahidu* per *Bega-Szt. György* in Comitatu *Torontalului*. Recurentele nesmintitu la unu servitiu divin in vre o duminica se se presinte in biserica respectiva spre a-si areta desteritatea in cantare si tipicu. *Sarcia-rom.* in 20 iuniu v. 1876.

Comitetulu parochialu,

3-3 In contielegere cu mine: *Ioanu Popoviciu*, parocu si inspectoru.

Pe bas'a decisiulu consistorialu *Aradulu* din 17/29 iuniu a. c. nr. 1579/ep. se escrie prin acést'a concursu pentru sugrafirea si aurirea bisericeii gr. or. rom. din *Pesacu*, in Comitatu *Torontalului*, cu terminu pana in 31/5 augustu a. c. in care diua se va tiené licitatiunea minuendo, pe langa garantia reala. Domnii pictori au a produce pe lenga atestate autentice ca au studiatu la órecare academia, celu pucinu doue icóne istorice de proba, si cumca au lucratu la vre o biserica gr. or. Asemenea si domnii aurari provediuti cu recerutele documente inca au a produce probe despre auritura si marmoriri. Program'a si conditiunile mai de aprópe se voru vedé in facia loculu.

Pesacu, in 18/30 iuliu 1876.

Din incredintiarea comitetulu parochialu, *Parteniu Angelu*, presiedintele.

3-3

Pe vacantea statiune invetiatorésca gr. or. din comun'a *Cavna*, comitatulu *Aradului*, cerculu inspectorulu alu *Agrigiuului*, se escrie concursu cu terminu pana la 5 Augustu a. c. st. v. óra alegerea se va tiené in 6 Augustu a. c. st. v.

Emolumintele sunt: in bani gata 84 fl. v. a. 5 cubule de grau, 5 de cucurudiu, 1 sesiune de pamentu, 10 orgie de lemne, din cari se incaldiesce si scol'a, — 6 fl. v. a. pentru scripturistica, cartiru liberu cu gradina pentru legumi, 50 cr. dela mortu mare, 20 cr. dela mortu micu.

Recurentii au se produca testimoniu despre absolvirea preparandiei, de aserenea de calificatiune, si atestatu de moralitate; apoi recursele adresate comitetulu parochialu, se voru tramite inspectorulu cercuale de scole *Nicolau Beldea*, parochu gr. or. in *Siria* (*Vilagos*), post'a ultima *Vilagos*.

Cavna 14 iuliu v. 1876.

Comitetulu parochialu,

3-3 In contielegere cu mine: *Nicolau Beldea*, inspect. cerc. de scol.

Pentru vacantea parochia gr. or. din Comuna *Serbova*, protop. *Jebelului*, comitatulu *Timisului*, se escrie de nou concursu pana in finea lunei lui augustu st. v. a. c.

Emolumentele sunt: 30 jugere de pamentu aratoriu, in sa pana la desplatirea restantiei de contributiune in sum'a de 300 fl. in totu anulu se esarendéza 10 jugere; stol'a usuata si dela 125 case câte 1/4 de grau seu de cucuradiu.

Doritorii de a ocupa acésta parochia au a-si tramite recursele instruite, dupa statut. org. dlui protop, *Alessandru Ioanoviciu*, in *Jebelu* pana in finea lui augustu 1876.

Serbova, in 12 iuliu 1876.

Comitetulu parochiale,

3-3 in contielegere cu dlui protop. tractuale.